

Тайтөбе ауылының жалпы орта білім беретін мектебі

КЕЛІСЕМІН:

Оқу ісінің орынбасары

К.Ш.Татиева
(қолы)
«28» тамыз 2026 ж

КЕЛІСЕМІН:

Ғылыми-әдістемелік

жұмыс орынбасары

С.Б.Өміртаева
(қолы)
«28» тамыз 2026 ж

ӘБ ОТЫРЫСЫНДА ҚАРАЛДЫ:

Хаттама № 1

ӘБ жетекшісі

А.К.Жилкибаева
(қолы)
« » тамыз 2026ж

факультатив

КҮНТІЗБЕЛІК-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЛАУ

Мұғалім: Абдырахманова Г.Т.

Сыныбы: 10 А

Пәні: Заң мен тәртіп

Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11 сыныптарына арналған «Заң мен тәртіп» курсының үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11-сыныптарына арналған «Заң мен тәртіп» курсы бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына (ҚР ОАМ 2026 жылғы № өзгертулермен) сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № болып тіркелген).

2. 10-11-сыныптарға арналған «Заң мен тәртіп» курсының үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Президентінің «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп, экономикалық өсім, қоғамдық оптимизм» Жолдауын іске асыру аясында әзірленді және жоғары сынып білім алушыларының құқықтық мәдениетін, азаматтық жауапкершілігін, заңға құрметін және әділеттілік қағидаттарын қалыптастыруға бағытталған.

3.«Заң мен тәртіп» курсының мақсаты: құқықтық құзыреттілігін, құқыққа сай мінез-құлыққа дайындығын және қоғамдық өмірге жауапкершілікпен қатысу дағдыларын, әлеуметтік жобалауға, құқықтық жағдаяттарды зерттеуге және құқықтық бастамаларға қатысуын қалыптастыру.

4.«Заң мен тәртіп» курсының міндеттері:

1) жасөспірімдік кезеңдегі білім алушылардың жас ерекшеліктерін ескере отырып Қазақстан Республикасының құқықтық жүйесі туралы білімді тереңдету;

2) күрделі өмірлік жағдаяттарды, соның ішінде кәсіби бағдарланған кейстерді құқықтық талдау дағдыларын дамыту;

3) әлеуметтік-құқықтық жобаларды, зерттеу жұмыстарын және ағартушылық бастамаларды әзірлеу және іске асыру біліктерін қалыптастыру;

4) қоғамның құқықтық өміріне (оның ішінде цифрлық сервистер мен қоғамдық институттар арқылы) саналы түрде қатысуға дайындау;

5) заң және тәртіп, құқықтық мәдениет және азаматтық жауапкершілік мәселелерін зерделеу барысында цифрлық технологияларды, оның ішінде жасанды интеллект құралдарын саналы, этикалық және сыни тұрғыдан қолдану дағдыларын қалыптастыру.

6) ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылардың білім алуға тең қол жеткізуі үшін жағдай жасау.

7) Курстың мазмұны «Адал азамат» құндылықтарын («тәуелсіздік және отаншылдық», «бірлік және ынтымақ», «әділдік және жауапкершілік», «заң мен тәртіп», «еңбекқорлық және кәсіби біліктілік», «жасампаздық және жаңашылдық») қалыптастыруға және мемлекеттік егемендік пен тәуелсіздікті қамтамасыз ету, адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын сақтау, жалпыұлттық бірлікті нығайту, қоғамдық диалогты дамыту, еңбексүйгіштік пен прогреске ұмтылуды дәріптеу, білім мен ғылымды дамыту, экологиялық мәдениетті қалыптастыру, тарихи-мәдени мұраны сақтау және ұлттық мәдениетті қолдау қағидаттарын іске асыруға бағытталған.

5. Курс бағдарламасы практикаға бағдарланған және құқықтық нормаларды меңгеруге, оларды қолдану дағдыларын дамытуға негізделген оқытудың белсенді түрлері мен әдістерін (жобалық әрекет, шағын зерттеулер, дебаттар, құқықтық кейстер, рөлдік ойындар, құжаттарды талдау) пайдалануды көздейді.

6. Бағдарлама жасөспірімдік кезеңнің жас ерекшеліктері мен психологиялық-педагогикалық аспектілерін ескере отырып, құқық бұзушылықтың алдын алуға, білім алушылардың күнделікті өмірде жауапты әрі қауіпсіз мінез-құлық қалыптастыруға бағытталған.

10 – сыныпқа арналған «Заң мен тәртіп» курсын іске асырудың ұзақ мерзімді жоспары

№	Бөлімдер / тақырыптар	Оқыту мақсаттары	Сағат саны	Күні
1 бөлім. Әкімшілік және қылмыстық құқықтағы құқықтық мәртебе және жауапкершілік				
1	Кәмелетке толмағандардың құқықтық мәртебесі	Құқықтық кейстер (жеке кәсіпкерлікті ашу, шығынды өтеу) негізінде 14–16–18 жастағылардың құқықтық мәртебесін талдау	1	02.09
2	Кәмелетке толмағандардың мәмілелер жасауы кезіндегі азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	Кейстерді (мәміле жасау, табысқа иелік ету, зиян келтіру) талдау арқылы кәмелетке толмағандардың азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің шегін анықтау	1	09.09
3	Кәмелетке толмағандардың әкімшілік жауапкершілігі	Әкімшілік теріс қылық үшін жауапкершілік шараларын анықтау	1	16.09
4	Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауапкершілігі	Қылмыстық теріс қылық және қылмыс үшін жауапкершілік шараларын анықтау	1	23.09
2 бөлім. Цифрлық құқық және қауіпсіздік				
5	Дропперлік, фишинг, вишинг: қорғану алгоритмі және құқықтық жауапкершілік	«Құқықтық қалқан» чек-парағын әзірлеу арқылы киберқылмыстардан қорғану тәсілдерін және оларды жасағаны үшін көзделген жауапкершілік түрлерін анықтау	1	30.09
6	Кибербуллинг және жалған ақпарат (фейк) таратқаны үшін жауапкершілік	Сот және құқық қолдану практикасының нақты мысалдары негізінде кибербуллинг пен жалған ақпарат таратудың құқықтық салдарын талдау	1	07.10
7	Авторлық құқық және цифрлық ортада контентті коммерциялық мақсатта пайдалану	Практикалық жағдаяттарды талдау арқылы контентті заңсыз пайдалануды болдырмау үшін авторлық құқық нормаларын қолдану	1	14.10
8	Цифрлық із және жеке деректер	Дербес деректердің таралуын болдырмау үшін құқық қорғау тетіктерін қолдана отырып, желідегі қауіпсіз мінез-құлық алгоритмін жасау	1	21.10
3 - бөлім. Зерттеу				

9	Дайындық кезеңі: мәселені таңдау және гипотезаны құрастыру	Зерттеу объектісін және зерттеу барысында дәлелдеуді немесе теріске шығаруды талап ететін болжам (гипотезаны) анықтау	1	24.10
10	Әдіснамалық кезең: әдістерді таңдау және алғашқы деректерді жинақтау	Зерттелетін мәселе бойынша эмпирикалық материал жинауға арналған зерттеу құралдарын (әлеуметтанулық сауалнама, контент-талдау) әзірлеу	1	04.11
11	Талдау кезеңі: деректерді өңдеу және сараптамалық анықтаманы рәсімдеу	Нәтижелерді қолданыстағы заңнамамен салыстыру, ақпаратты жүйелеу және қорытындыларды тұжырымдау	1	11.11
12	Практикаға бағытталған кезең: ұсынымдар әзірлеу және жұмысты рәсімдеу	Зерттеу нәтижелерін рәсімдеуде мәселені шешудің құқықтық жолдарын (алгоритмдер, жадынамалар) ұсыну	1	18.11
13	Зерттеу жұмыстарын таныстыру (презентация)	Пікірталас жүргізу және аудитория сұрақтарына жауап беру дағдыларын көрсету арқылы зерттеудің негізгі ережелерін қорғау	1	25.11
4 - бөлім. Практикаға бағытталған жоба				
14	«Жоғары сынып білім алушысының құқықтық навигаторы» жобасын әзірлеу	Жобаның идеясы мен форматын анықтау (буклет, чат-бот, посттар)	1	02.12
15	Жоба контентін құрастыру	ЖИ қолдану және құқықтық нормаларды сақтау арқылы жобаның контентін құрастыру	1	09.12
16	Презентация және рефлексия: критерийлер бойынша жобаларды бағалау	Жобалық жұмыстар бойынша бағалау SWOT-талдауын жасау	1	15.12
5-бөлім. Дебаттар/Конференция				
17	Дебат турнирі «Кәмелетке толмағандардың жауапкершілігі» Қарар «Бұл палата цифрлық ортадағы құқық бұзушылықтар (кибербуллинг, цифрлық қарақшылық, хакерлік/жүйені заңсыз бұзу) үшін толық заңдық жауапкершілікке тартылу жасын 14 жасқа дейін төмендету керек деп есептейді».	Пікірталас барысында құқықтық нормаларға сүйене отырып, заңдық тұрғыдан сауатты түрде өз ұстанымын дәлелдеу	1	23.12

«Конституция негіздері» курсының үлгілік оқу бағдарламасын әзірлеуде және оқу үдерісін ұйымдастыруда пайдаланылатын нормативтік-құқықтық актілер мен әдістемелік әдебиеттер тізімі:

Қазақстан Республикасының Конституциясы. – Алматы: Жеті жарғы, 1995 (өзгерістер мен толықтыруларымен).

Қазақстан Республикасы Президентінің «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп, экономикалық өсім, қоғамдық оптимизм» атты Қазақстан халқына Жолдауы. – Астана, 2023.

«Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы.

Бала құқықтары туралы БҰҰ Конвенциясы. – Нью-Йорк, 1989 жылғы 20 қараша.

Қазақстан Республикасының Бала құқықтары туралы Заңы.

Мектеп оқушыларына арналған құқықтық тәрбие және сынып сағаттарының әдістемелік құралдары мен жинақтары.